

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR ÚJ SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

1999-TŐL 2005-IG A NEMZETI KÖNYVTÁR szervezeti- és működési rendje folyamatosan és lényegesen átalakult. A megelőző szervezeti felépítés mögött rejlő szakmai koncepció alapja az volt, hogy a könyvtár saját könyvtári, illetve központi szolgáltató könyvtári funkciói különböznek egymástól, illetve az, hogy a nemzeti könyvtár alapvetően megőrző könyvtár, így az állományvédelem fontossága külön szervezeti egységként (főosztályként) is hangsúlyt kapott. A munka logikusan felépített volt ugyan, de számos párhuzamos tevékenység folyt. Az integrált könyvtári rendszerre (Amicus) támaszkodva ezek a párhuzamosságok kiküszöbölhetőek voltak, a könyvtár központi szolgáltatásait pedig alapvetően a belső, saját könyvtári munkájára alapozta, ennek eredménye a központi szolgáltatás maga (a katalógizálás eredménye jelentős részben a nemzeti bibliográfia; az országos közös katalógus a fő információs forrása a könyvtárközi kölcsönzésnek is; a Libinfo, az internetes tájékoztatás a saját tájékoztató szolgálatunk munkáján, és szervező tevékenységén alapszik stb.).

Az 1999-ben érvényben lévő szabályzatok szerint a könyvtár főigazgatója mellett egy szakmai és egy gazdasági főigazgató-helyettes dolgozott. Alattuk nyolc főosztályvezető, majd ötvenegy osztályvezető következett a vezetői sorban. A legutóbbi változások lényeges eleme a döntési szintek csökkentése volt: főigazgató, igazgatók (gazdasági, informatikai, gyűjteményfejlesztési és feldolgozási, tájékoztató, különgyűjteményi és tudományos igazgató és a Könyvtári Intézet vezetője). A második lényeges változás, hogy az igazgatók nem egyszerűen egyes osztályok munkáját fogják össze, hanem egyes ügyekért felelősek: a gyarapítás igazgatója nemcsak a törzsgyűjteményért, hanem a különgyűjteményi tárákért is felel, jöllehet az ottani munkatársaknak a tudományos igazgató a munkahelyi felettesük; a tudományos igazgató nemcsak a tárákkal foglalkozik, hanem felelős a teljes retrospektív bibliográfiai rendszerért is; az informatikai igazgatónak minden informatikai fejlesztésben, programban vezetőként jelen kell lennie, bárhol legyen is ez a könyvtárban. Saját szakmai területüket az igazgatók a könyvtáron kívül is maguk képviselik (és nem

a főigazgató). Az igazgatók alkotják a Vezetői Értekezletet, amely a könyvtár gyakorlati döntéshozó szerve. Az elvi döntések meghozatala a Főigazgatói Kollégium dolga, amelynek munkájában a szakszervezet és a Közalkalmazotti Tanács is részt vesz.

Fontosnak tartjuk, hogy sikerült a retrospektív nemzeti bibliográfiai rendszert és a különgyűjteményi tárákat egyetlen igazgató irányítása alá helyezni, hiszen ezen bibliográfiai munka alapját jelentős részben a tárák anyagának feldolgozása adhatja.

Az osztályok száma az elmúlt hat évben hússzal csökkent, két újat viszont létrehoztunk (Magyar Elektronikus Könyvtár, Magyar Országos Közös Katalógizálás). A Hungarika Dokumentációs Osztály feladata lényegesen átalakult, hiszen az ország EU-csatlakozásával a „hungaricum” fogalma is – a könyvtári dokumentumok és a hungarológus tevékenység szintjén – új definíciót igényelt. Ez az osztály ezentúl tevékenységét egy országos humán szakirodalmi adatbázis létrehozásának szenteli, a Magyarországgal és a magyarokkal kapcsolatos szakirodalom teljes dokumentációjával.

Nagyon fontos új elem az úgynevezett „Program” mint intézmény megfogalmazása. Ez azt jelenti, hogy az olyan szakmai programok, amelyek megvalósításában több osztály is részt vesz, külön vezetőt kapnak (lehet ez osztályvezető vagy akár igazgató is), és a program célkitűzéseinek megvalósításáig a vezető pénzügyi döntéseket is hozhat. A könyvtár egyik állandó programja az Európai Könyvtörténeti Központ tevékenysége lehet, amely koordinálja nemcsak a könyvtárban, hanem lehetőség szerint országosan is a könyvtörténeti munkát.

A nemzeti könyvtárnak mint tudományos műhelynek rangját emelik a könyvtárban működő akadémiai kutatócsoportok is. Fontos célunk, hogy a könyvtári feldolgozó munka minél jobban kötődjön kutatási tevékenységhez is.

Azt gondoljuk, hogy az új struktúra hatékony irányító munkát tesz lehetővé, biztosítja, hogy a könyvtár a jövőben modern szolgáltató könyvtár, könyvmúzeum és tudományos műhely is lehessen egyben.

MONOK ISTVÁN monok@oszk.hu

PANNÓNIAI
FÉNIXSZ

avagy

HAMVÁBÓL FEL-TÁMADOTT
MAGYAR NYELV

MELLYET

IRT

D. DECSY SÁMUEL.

E' Könyvnek az ára 1. forint.

B E T S B E N

Nyomtattatott Nemes TRATTNER JÁNOS
TAMÁS Könyv-nyomtató Műhelyében

MDCCXC.

Decsy Sámuel: Pannóniai Fénixsz avagy hamvából fel-tamadott magyar nyelv.

Bécs, 1790, Trattner János Tamás. 274, [12] p.